

Yttrande över Konsekvensutredning – förslag till reviderade föreskrifter om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter i socialtjänstens barn- och ungdomsvård

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner socialförvaltningens förslag till yttrande
2. Yttrandet lämnas till socialstyrelsen

Yttrande

Socialstyrelsen har begärt synpunkter på förslaget till reviderade föreskrifter om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter i social barn- och ungdomsvård.

1. Det är bra med en ökad flexibilitet, med möjlighet för personer med andra utbildningar att utreda barn som far illa. Ibland kan det behövas kompetenser som socionomer saknar.
2. Det är positivt med kompetensmål för berörda handläggare. En kompetensbeskrivning skulle förtydliga ytterligare. Det vore önskvärt att socialstyrelsen bidrar till att regeringskansliet ställer krav på lärosätena att arrangera kompletterande distanskurser för personer som har lång erfarenhet i yrket men som saknar socionomexamen.
3. Det finns en viss risk att brukaren får olika nivå på rättssäkerhet beroende på hemkommun. Eftersom socialtjänsten ska erbjuda stöd som utgår från individens behov, så är samtalsmetodik ett av de viktigaste kompetensområdena och bör därför finnas med i beskrivningen av utbildningens innehåll.
4. Övergångsbestämmelserna bör förlängas t o m 30 juni 2022.
5. Den som vid föreskrifternas ikraftträdande har varit anställd under 3 år med aktuella arbetsuppgifter inom den sociala barn- och ungdomsvården, ska med automatik anses som behörig.

6. Det behövs en prognos för hur många personer med socionomexamen som kommer att finnas tillgänglig på arbetsmarknaden inom de närmaste åren. Rekryteringssituationen kan ändras.

Beslutsunderlag:

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter i socialtjänstens barn- och ungdomsvård, Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, läkemedel, folkhälsa m.m. ISSN 2002-1054

Bakgrund

Socialstyrelsen har begärt synpunkter på förslaget till reviderade föreskrifter om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter i social barn- och ungdomsvård. Ny lagstiftning trädde i kraft 2014, för att säkerställa att handläggare som arbetar med barn och unga har rätt kompetens för arbetsuppgifterna. Den nya lagen och föreskrifterna blev svåra att tillämpa bland annat beroende på rekryteringsläget och de begränsade möjligheterna att komplettera annan utbildning än socionomexamen för att uppnå behörighet. Förslaget på reviderade föreskrifter ska ge kommunerna möjlighet att anpassa personalens kompetens till den egna verksamhetens behov. Förslaget ställer också tydligare krav på socionomutbildningen. De nya föreskrifterna föreslås träda i kraft under hösten 2017.

Synpunkter

1. Det är bra med en ökad flexibilitet, med möjlighet för personer med andra utbildningar att utreda barn som far illa. Ibland kan det behövas kompetenser som socionomer saknar.
2. De föreslagna revideringarna kommer öka möjligheterna att kunna komplettera annan utbildningsbakgrund, vilket är positivt med tanke på rekryteringssituationen och den höga ärendebelastningen avseende barn och ungdomsärenden.
3. Det är positivt att Socialstyrelsen ska ta fram kompetensmål för berörda handläggare, och att det som finns under 3 kap. 2§ ska finnas kvar i allmänna råd. Det framgår att handläggare ska ha högskolekurser inom fyra olika områden; socialt arbete, socialrätt, förvaltningsrätt och psykologi. Socialstyrelsen skulle kunna göra ett förtydligande genom en kompetensbeskrivning där professionens uppdrag och befogenhet beskrivs, liknande den som finns för t ex sjuksköterskor.
4. I och med de föreslagna förändringarna får kommunerna större möjlighet att själva bestämma om handläggare har tillräcklig kompetens. Detta medför en risk att kommunerna kan agera olika beroende på ambitionsnivå och egna möjligheter att attrahera och rekrytera personal. Det finns då också risk att brukaren får olika nivå på rättssäkerhet beroende på hemkommun. Arbetet med barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa är ett prioriterat område, där en viss kvalitetsnivå behöver garanteras.

5. 3 kap 3 § handlar om utbildningens innehåll och omfattning. En stor del av punkterna som tidigare definierade socialt arbete har tagits bort. I den tidigare föreskriften (SOSFS 2014:7) har man under socialt arbete specificerat vad kurserna ska ge kunskap om. Bland annat framgår det att "samtal med barn, föräldrar och andra personer i barnets nätverk" ska ingå i kunskap om socialt arbete. Eftersom socialtjänsten ska erbjuda stöd som utgår från individens behov så är samtalsmetodik ett av de viktigaste kompetensområdena och bör därför finnas med.
6. Det vore önskvärt att socialstyrelsen agerar så att regeringskansliet ställer krav på lärosätena att arrangera kompletterande kurser för personer som har lång erfarenhet i yrket men som saknar socionomexamen. Vid en jämförelse med utbildningsansatser inom t ex läraryrket så borde det vara möjligt att nationellt ställa tydliga krav på lärosäten och även ge statliga bidrag avsett till socialsekreterarnas utbildningsbehov.
7. Övergångsbestämmelserna bör förlängas t o m 30 juni 2022. Detta behövs för att kommunerna ska hinna genomföra de utbildningsinsatser som behövs.
8. Den som vid föreskrifternas ikraftträdande har varit anställd under 3 år med aktuella arbetsuppgifter inom den sociala barn- och ungdomsvården, ska med automatik anses som behörig. Idag finns anställda både på handläggarnivå och chefsnivå som formellt inte uppfyller föreskrifternas krav men som bedöms göra ett utmärkt arbete.
9. Det saknas en prognos för hur många personer med socionomexamen som kommer att finnas tillgängliga på arbetsmarknaden inom de närmaste åren. En prognos skulle kunna visa att allt fler socionomer kommer att utexamineras inom de närmaste åren, eller också kan rekryteringssituationen ändras av andra orsaker. Nuvarande rekryteringssituation kan då visa sig vara tillfälliga svårigheter som kräver tillfälliga lösningar under en viss period, för att sedan återgå till tidigare kompletteringskrav.

Ekonomiska konsekvenser

Ändringarna i förslaget innebär i sig inga ytterligare kostnader för kommunen. De skärpta kompetenskraven som tidigare föreskrifter stadgat och som finns kvar i något annorlunda utformning, har dock medfört extra kostnader för kommunen. Eftersom de flesta högskolorna med socionomprogram inte har kunnat erbjuda adekvat kompletterande utbildning för medarbetare som saknar socionomexamen, har kommunen tvingats upphandla uppdragsutbildning, vilket medför stora kostnader.

Kommunala mål

Förslaget kan påverka flera av kommunens mål i positiv riktning t ex mål nr 3 - En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor. Om socialförvaltningen lättare kan rekrytera och behålla medarbetare med rätt kompetens så stärks de utsatta barnens rättssäkerhet och möjlighet till trygga uppväxtvillkor. [Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Inom socialförvaltningen i Linköping är ca 88 % av medarbetarna kvinnor. Förslaget antas inte påverka detta faktum.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Information enligt 19 § MBL ges 2017-09-11.

Klicka här för att ange text.

Anita Lhådö

Beslutet skickas till:
Socialstyrelsen@socialstyrelsen